

Aan de Minister van Justitie
t.a.v. de heer mr. J. Struyker Boudier
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t 070 - 361 9723
f 070 - 361 9746
www.rechtspraak.nl

datum 23 februari 2006
onderdeel Ontwikkeling
contactpersoon mr. A. Kuijer
doorkiesnummer 070 - 361 9706
e-mail a.kuijer@rvdr.drp.minjus.nl
kamernummer 3.11
ons kenmerk UIT 8267 / ONTW AK
onderwerp Gewijzigd wetsvoorstel tot wijziging van de vervroegde
invrijheidstelling in een voorwaardelijke invrijheidstelling

Geachte heer Donner,

Bij brief gedateerd 3 mei 2004 informeerde u de Raad voor de rechtspraak (hierna: de Raad) over uw voornemen om tot komen tot een wijziging van de geldende regeling ten aanzien van de vervroegde invrijheidsstelling. De Raad heeft vervolgens bij brief van 21 juli 2004 zijn reactie op het voorliggende wetsvoorstel ingebracht.

Ondertussen heeft de Raad er kennis van genomen dat het oorspronkelijke ontwerpvoorstel -mede naar aanleiding van het ingekomen advies van de Raad van State- substantieel is gewijzigd. Desgevraagd is de Raad meegedeeld dat u niet voornemens bent om terzake opnieuw formeel advies bij onder meer de Raad in te winnen, doch dat u open zou staan voor nader commentaar van de zijde van de Raad. De Raad maakt graag gebruik van deze mogelijkheid.

Gehoord de gerechten heeft de Raad de eer u als volgt te berichten.

1. Algemeen

In het voorstel is thans geopteerd voor een systeem waarbij bij straffen van minder dan 1 jaar geen voorwaardelijke invrijheidsstelling zal plaatsvinden en bij straffen tussen 1 en 4 jaar wel, tenzij er een voorwaardelijke vrijheidstraf is opgelegd. De wens tot uitsluiting van de samenloop tussen (deels) voorwaardelijk opgelegde straffen en de voorwaardelijke invrijheidsstelling is begrijpelijk en is naar mag worden aangenomen mede ingegeven door het rapport van de Commissie Vrijheidsbeperking.

In de memorie van toelichting wordt er evenwel niet op ingegaan dat de Commissie Vrijheidsbeperking deze uitsluiting van samenloop verdedigbaar vond vanuit de optiek dat de voorwaardelijke veroordeling zou worden beperkt tot straffen van maximaal 1 jaar. Bij hogere straffen zou geen voorwaardelijk strafdeel meer kunnen worden opgelegd, maar zou alleen nog het regime van de voorwaardelijke invrijheidsstelling van toepassing zijn.

datum 23 februari 2006
kenmerk UIT 8267 / ONTW AK
pagina 2 van 11

Aldus stond de Commissie Vrijheidsbeperking (par. 4.4.4.) een systeem voor waarbij de regeling van de voorwaardelijke veroordeling en die van de voorwaardelijke invrijheidstelling complementair zou worden ingericht.

Vastgesteld kan worden dat het thans voorliggende wetsvoorstel echter op een geheel andere wijze voorziet in deze complementariteit. Met name houdt dit verband met het feit dat er voor gekozen is de Commissie Vrijheidsbeperking niet te volgen in haar voorstel de voorwaardelijke veroordeling te beperken tot straffen van maximaal 1 jaar. Het effect van deze keuze is nog versterkt door de op 1 februari 2006 in werking getreden Wet herijking strafmaxima. Als gevolg van deze wet is het thans mogelijk om onder meer een vrijheidsstraf van 4 jaar, waarvan 2 jaar voorwaardelijk, op te leggen. Dit levert een geheel andere situationele omgeving op dan die waarvan eerdergenoemde Commissie vanuit ging.

De Raad wijst erop dat het thans gekozen systeem het opmerkelijke gevolg heeft dat indien de rechter een voorwaardelijk strafdeel oplegt dat lager is dan één derde deel van het onvoorwaardelijk deel de veroordeelde slechter af is dan indien hij van de rechter een volledig onvoorwaardelijke straf had gekregen. Een voorbeeld maakt dit duidelijk. Stel: de rechter heeft een straf van 36 maanden waarvan 6 voorwaardelijk opgelegd. De veroordeelde zal dan 30 maanden gevangenisstraf feitelijk moeten ondergaan, aangezien ingevolge het wetsvoorstel de voorwaardelijke invrijheidsstelling ook over het onvoorwaardelijke deel wordt uitgesloten. Had de rechter 36 maanden onvoorwaardelijk opgelegd, dan had de veroordeelde reeds naar 24 maanden aanspraak op voorwaardelijke invrijheidstelling kunnen maken. Degene die door de rechter tot de langste onvoorwaardelijke gevangenisstraf is veroordeeld zit daarvan derhalve het kortste deel feitelijk uit.

Weliswaar is aannemelijk dat de rechter met deze effecten rekening zal gaan houden, maar het zal voor hem niet altijd eenvoudig zijn om deze bruto-netto berekeningen aan verdachten, andere belanghebbenden (zoals slachtoffers) en het algemeen publiek uit te leggen. Aldus lijkt deze systematiek geen bijdrage te leveren aan het vergroten van de inzichtelijkheid en geloofwaardigheid van het strafrechtstelsel.

Het lijkt voorts gezien voorgaande effecten reëel te verwachten dat de strafrechter na invoering van het huidige wetsvoorstel (bij straffen van meer dan 1 jaar) alleen nog voorwaardelijke straffen zal opleggen indien hij aan het voorwaardelijk strafdeel *bijzondere* voorwaarden wil verbinden. Een voorwaardelijk strafdeel waaraan de *algemene* voorwaarde is verbonden is immers al geïncorporeerd in de nieuwe v.i.-regeling. De NVvR heeft in een eerder advies ook al op dit aspect gewezen. Indien de rechter wenst dat een bepaald deel van de gevangenisstraf in ieder geval wordt uitgezeten, kan verwacht worden dat hij daarbij in de regel zal kiezen voor oplegging van de daarbij (de v.i. systematiek in ogenschouw nemende) passende geheel onvoorwaardelijke gevangenisstraf en niet voor een oplegging van een deels onvoorwaardelijke en deels voorwaardelijke gevangenisstraf.

datum 23 februari 2006
kenmerk UIT 8267 / ONTW AK
pagina 3 van 11

Voorwaardelijke gevangenisstraffen die minder dan 1/3 van de totaal opgelegde straf bedragen zullen waarschijnlijk alleen nog bij hoge uitzondering worden opgelegd. Zoals hiervoor reeds aangegeven is dit namelijk voor de verdachte nadeliger dan de v.i.-regeling. Ook vanuit efficiency-oogpunt is dit minder praktisch¹. Al met al is te verwachten dat als gevolg van dit wetsvoorstel door de rechter (aanzienlijk) minder voorwaardelijke gevangenisstraffen zullen worden opgelegd dan thans.

Aandacht verdient dat in deze context zich ook nog neveneffecten aan de zijde van de verdachten kunnen voordoen. Zo is het bepaald voorstelbaar dat het wetsvoorstel ertoe leidt dat de verdachte minder geneigd zal zijn om mee te werken aan een voorwaardelijke veroordeling met bijzondere voorwaarden. Dit is voor de verdachte namelijk -behoudens het geval dat de voorwaardelijke veroordeling meer dan 1/3 deel zal gaan bedragen van de in totaal opgelegde vrijheidsstraf- minder aantrekkelijk, omdat het praktisch tot een langere feitelijke detentieduur zal leiden. Bovendien kan het, zeker indien deze voorwaarden een relatief zwaar belastend karakter hebben en worden gekoppeld aan een relatieve lange proeftijd, voor de verdachte lonen zich ter zake non-coöperatief op te stellen. Het incasseren van een groter onvoorwaardelijk strafdeel waarna via het v.i-systeem veelal vrijlating onder alleen de algemene voorwaarde volgt, kan dan voor de verdachte namelijk een aantrekkelijker alternatief zijn.

De Raad wijst erop dat indien genoemde neveneffecten zich voordoen deze ook negatief uitwerken op de inspanningen die vanuit uw ministerie en elders in de strafrechtketen worden gedaan om een andere, meer dadergerichte, invulling te geven aan de door de rechter op te leggen voorwaardelijke strafmodaliteiten.

De Raad geeft u derhalve in overweging de afstemming tussen de voorwaardelijke gevangenisstraf en de voorwaardelijke invrijheidsstelling aan te passen, zodat genoemde minder gewenste gevolgen en neveneffecten van het wetsvoorstel zo veel mogelijk worden gecorrigeerd.

2. De algemene keuze voor decentrale rechtspraak in v.i.-zaken

De Raad constateert dat in het wetsvoorstel gekozen is voor een bevoegdheidsverdeling welke inhoudt dat zaken op het terrein van voorwaardelijke invrijheidsstelling zullen worden behandeld door de (19) rechtbanken.

De Raad meent dat deze keuze in de memorie van toelichting onvoldoende met argumenten wordt onderbouwd. In het bijzonder mist de Raad een nadere toelichting waarom de penitentiaire kamer van het Arnhemse gerechtshof niet is aangewezen als de instantie die beslist op de in dit wetsvoorstel bedoelde vorderingen terzake van het *uitstellen of achterwege laten* van de vervroegde invrijheidstelling, dan wel het beoordelen van bezwaren tegen het bij de voorwaardelijke vrijlating gestelde bijzondere voorwaarden.

¹ Zo is de huidige vooralsnog gehandhaafde tenuitvoerleggingsprocedure bij overtreding of niet nakoming van de voorwaarden die aan een voorwaardelijke veroordeling zijn verbonden voor OM en ZM aanmerkelijk bewerklijker dan de in het v.i. wetsontwerp voorziene herroepingsprocedure.

datum 23 februari 2006
kenmerk UIT 8267 / ONTW AK
pagina 4 van 11

Gelijk ook de ontwerp-memorie van toelichting (punt 3h) stelt is de verwachting dat het hier om een relatief gering aantal zaken zal gaan (maximaal 300). Zulks impliceert dat bijvoorbeeld de kleinere rechtbanken hooguit enkele van deze zaken per jaar zullen krijgen te behandelen.

Hoewel de Raad als bestendige opvatting heeft dat bij (verwachte) zaaks aantallen als hier aan de orde de zaken overeenkomstig de reguliere competentieregels moeten worden behandeld, is de Raad van mening dat het in casu vanuit het oogpunt van rechtseenheid en concentratie van deskundigheid sterk de voorkeur verdient dat er één instantie is die in deze zaken beslist. Dit klemmt te meer nu in het wetsvoorstel appèl of cassatie tegen de rechterlijke beslissing is uitgesloten. De belangen van zowel rechtzoekenden als de minister zullen bovendien in deze gevallen groot zijn; niet zelden zal het gaan om een strafrestant van enige maanden tot jaren gevangenisstraf.

Aangezien de penitentiaire kamer van voornoemd hof reeds onder de huidige wetgeving kennis neemt van vorderingen tot uitstel of achterwege laten van de vervroegde invrijheidstelling, lijkt dit de aangewezen instantie om over de vorderingen tot uitstel of achterwege laten van de voorwaardelijke invrijheidstelling te beslissen.

Tegen de arrondissementale afdoening van vorderingen tot *herroeping* van de voorwaardelijke invrijheidstelling vanwege niet-naleving van de algemene of bijzondere voorwaarde bestaan echter geen bezwaren. Dergelijke vorderingen vertonen grote gelijkenis met vorderingen tot tenuitvoerlegging van voorwaardelijk opgelegde straffen, welke ook nu reeds door de rechtbanken worden behandeld. Indien de vordering berust op niet-naleving van de algemene voorwaarde kan deze dan bovendien gelijktijdig worden behandeld met de aan die vordering ten grondslag liggende nieuwe strafzaak.

3. De rol van de reclassering

In het thans voorziene systeem zal bij de beslissing of de voorwaardelijke invrijheidsstelling onder bijzondere voorwaarden zal geschieden een belangrijke rol voor de reclasseringsrapportage zijn weggelegd. Mede gezien deze positie verdient het, mede met het oog op de toepassing in de praktijk in de toekomst en op het belang van de bijzondere voorwaarden - aanbeveling om aan de taken en positie van de reclassering in het kader van de v.i. een afzonderlijke paragraaf in de memorie van toelichting te wijden. Thans blijft deze positionering van de reclassering vaag en impliciet, terwijl de op deze rol betrekking hebben opmerkingen bovendien verspreid in de memorie van toelichting staan. In dit kader rijst tevens de vraag wat naar de mening van de wetgever de gevolgen voor de vi-beslissing (moeten) zijn indien de reclassering niet in staat zal zijn om tijdig (dat wil zeggen: uiterlijk op de voorziene vi-datum) een rapport uit te brengen: wordt de v.i. dan automatisch alleen onder de algemene voorwaarde verleend?

datum 23 februari 2006
kenmerk UIT 8267 / ONTW AK
pagina 5 van 11

4. Kwantitatieve gevolgen van het wetsvoorstel

Uit de memorie van toelichting komt niet naar voren in hoeveel gevallen er vermoedelijk een voorwaardelijke invrijheidsstelling onder bijzondere voorwaarden zal worden verleend. Weliswaar wordt in het algemeen gesproken over 3000 voorwaardelijke invrijheidsstellingen, maar aangenomen mag worden dat het merendeel daarvan onder (alleen) de algemene voorwaarde zal plaatsvinden. De toelichting wekt de indruk dat een en ander cijfermatig kennelijk (nog) niet in te schatten is. Voor de beoordeling van de in verband hiermee benodigde (extra) personele capaciteit, zowel aan rechterlijke zijde als aan de kant van de reclassering, is echter een nadere inschatting van de gevolgen wenselijk.

5. Wijziging van de vi-regeling in het jeugdstrafrecht

Bij de invoering van het nieuwe jeugdstrafrecht in 1995 is de vervroegde invrijheidsstelling in het jeugdstrafrecht ongewijzigd gebleven. Destijds is echter medegedeeld dat bij herziening van de vervroegde invrijheidsstelling ook de regeling in het jeugdstrafrecht opnieuw zal worden bekeken. De memorie van toelichting geeft echter niet aan op welke wijze aan deze eerdere mededeling invulling is gegeven, en wat de afwegingen zijn geweest om de thans voorgestelde voorwaardelijke invrijheidsstelling niet ook te doen gelden voor het jeugdstrafrecht..

6. Artikelsgewijs commentaar.

De Raad heeft naar aanleiding van het thans voorliggende ontwerp een aantal nadere vragen en opmerkingen van overwegend redactionele aard. Gezien de aard en omvang van deze vragen zijn deze opgenomen in bijlage 1 bij dit advies.

7. Werklastgevolgen van het wetsvoorstel

Als gevolg van het wetsvoorstel zal een taakverzwaring voor de zittende magistratuur optreden. Allereerst betreft dit de naar schatting 300 zaken betreffende de weigering van voorwaardelijke invrijheidsstelling, dan wel het verbinden van bijzondere voorwaarden daaraan. Voorts zullen er bij de gerechten een nog onbekend, maar naar verwachting niet onaanzienlijk aantal nieuwe zaken binnenkomen betreffende de herroeping van de voorwaardelijke invrijheidsstelling wegens overtreding van de daaraan verbonden algemene dan wel bijzondere voorwaarde(n).

De Raad vertrouwt erop u met het bovenstaande naar behoren te hebben geïnformeerd. Mocht u naar aanleiding van het bovenstaande nog nadere vragen hebben, dan verzoek ik u om rechtstreeks contact op te nemen met mr. A. Kuijer, wetgevingsadviseur bij de Raad, die dit dossier behandelt.

Hoogachtend,

D.J. van Dijk,
lid van de Raad.

datum 23 februari 2006
kenmerk UIT 8267 / ONTW AK
pagina 6 van 11

Bijlage 1: Nadere artikelgewijze vragen en redactionele opmerkingen

Artikel 15 leden 1 en 2

Mag uit het gebruik van het woord “veroordeelde” worden afgeleid dat sprake moet zijn van een onherroepelijk vonnis of arrest voordat voorwaardelijke invrijheidsstelling aan de orde is? Zo ja, dan zou dit nog eens extra benadrukt kunnen worden door in die artikelen te spreken van onherroepelijke vrijheidsstraf. Zo nee, dan is onduidelijk hoe de minister de aanvang van de voorwaardelijke invrijheidsstelling ziet, indien op basis van de vrijheidsstraf die de rechtbank heeft opgelegd het moment van voorwaardelijke invrijheidsstelling in aangebroken, maar op dat moment op het tegen het vonnis van de rechtbank ingestelde hoger beroep nog niet (onherroepelijk) is beslist.

Artikel 15 lid 3

In plaats van “straf” dient te worden gesproken van “vrijheidsstraf”.

Artikel 15a lid 7

Hierbij geldt dat al eerder de wens is geuit om deze bevoegdheid bij het OM te leggen. Los hiervan zou kunnen worden overwogen in bijzondere gevallen ook het OM dan wel de zittingsrechter deze bevoegdheid te geven, zie hierna.

Art. 15d lid 1 onder f

Ten aanzien van deze bepaling rijst de vraag hoe kan worden vastgesteld dat de mogelijkheid van uitstel of achterwege blijven van de voorwaardelijke invrijheidsstelling de instemming van de buitenlandse autoriteit *heeft bevorderd*. Die terminologie is onvoldoende concreet en daarom niet goed werkbaar in de praktijk. Het verdient de voorkeur om als vereiste voor het uitblijven of achterwege laten van de voorwaardelijke invrijheidsstelling te stellen, dat *vaststaat* dat de Staat van veroordeling heeft ingestemd met het overnemen van de tenuitvoerlegging door Nederland onder de voorwaarde dat de voorwaardelijke invrijheidsstelling wordt uitgesteld (tot een bepaalde datum) of achterwege blijft.

De regeling van de voorwaardelijke invrijheidsstelling kan ook doorwerken in de exequaturprocedure in WOTS-zaken, en wel in relatie tot de ‘*lex mitior*’-regel. Het volgende voorbeeld maakt dit duidelijk. Stel: iemand wordt in het buitenland veroordeeld tot een vrijheidsstraf die erop neerkomt dat hij in dat land effectief zes jaar gevangenisstraf moet uitzitten. Wordt de positie van de veroordeelde verzwaaard, als de Nederlandse rechter een gevangenisstraf van negen jaar oplegt? Effectief is dat bij de toepassing van de voorwaardelijke invrijheidsstelling immers zes jaar. Of kan vanwege de onzekerheid over het al dan niet herroepen van de voorwaardelijke invrijheidsstelling, de Nederlandse rechter maximaal zes jaar gevangenisstraf opleggen? De Raad meent dat de wetgever hier ter zake nadere helderheid dient te verschaffen.

datum 23 februari 2006
kenmerk UIT 8267 / ONTW AK
pagina 7 van 11

De Raad wijst er hierbij voorts op dat toepassing van deze bepaling ook zou kunnen leiden tot problemen in het kader van de voorgezette tenuitvoerleggingsprocedure ingevolge de WOTS. In combinatie met het veelal fors hogere bruto strafniveau in het buitenland zou toepassing van deze bepaling met zich kunnen brengen dat er nagenoeg geen ruimte voor de rechter meer overblijft om ter zake van een verzoek tot voortgezette tenuitvoerlegging nog positief te kunnen adviseren. Het opnemen van deze bepaling nodigt wellicht buitenlandse staten ook uit om het in deze bepaling bedoelde voorbehoud stelselmatig te gaan maken, ook in gevallen waarbij zij thans zonder deze voorwaarde instemmen met overdracht in het kader van de voorgezette tenuitvoerlegging en of de omzettingprocedure ingevolge de WOTS. De Raad merkt daarbij op dat in absolute zin het Nederlandse v.i.-systeem relatief beperkter is dan dat in andere staten; vele andere landen kennen vanuit het oogpunt van de veroordeelde veel genereuzere v.i.-regelingen dan de Nederlandse. In dit licht lijkt het dan ook niet zeer voor de hand liggend dat de Nederlandse v.i.-regeling op zichzelf voor vreemde staten een aanleiding zou kunnen zijn om overdracht in het kader van de WOTS niet toe te staan.

In dit licht meent de Raad op dat het opnemen van deze bepaling in het wetsvoorstel een nadere onderbouwing behoeft, en dat de wenselijkheid daarvan in het licht van het bovenstaande nader zou moten worden overwogen. In het verlengde daarvan zou de Raad graag vernemen welke beleid de minister ter zake naar vreemde staten die voortgezette tenuitvoerlegging verzoeken of overwogen zal voeren, en met name of hij voornemens is deze bepaling nadrukkelijk onder de aandacht te brengen van de betreffende vreemde staten.

Artikel 15d lid 4.

In de memorie van toelichting kan nog scherper worden aangegeven dat het OM in deze een zelfstandige toets kan toepassen en derhalve contrair kan gaan aan het verzoek van de Minister. De redactie laat overigens ook toe dat het OM ambtshalve tot deze beslissing komt.

Art. 15d lid 5 en art. 15i lid 4

De verwijzing naar het *vierde* lid van artikel 15 is onjuist, bedoeld is te verwijzen naar het *vijfde* lid van dat artikel.

Het vijfde lid van artikel 15 schept bovendien een dubbele bevoegdheid. De passage “het OM bij het gerecht waarbij de uitspraak het laatst in kracht van gewijsde is gegaan” opent de mogelijkheid dat dit dus ook de appèlrechter kan zijn. Dit kan bevoegdheidsproblemen opleveren. Stel: rechtbank A legt voor een feit zes jaar gevangenisstraf op, in hoger beroep wordt dit acht jaar. Rechtbank B legt voor een feit zeven jaar gevangenisstraf op en daar wordt geen hoger beroep tegen ingesteld. Is nu het openbaar ministerie bij rechtbank A bevoegd, omdat voor het door die rechtbank berechte feit – zij het in hoger beroep – de langste vrijheidsstraf is opgelegd of is het openbaar ministerie bij rechtbank B bevoegd omdat het gaat om de beslissing op rechtbankniveau en die rechtbank de langste vrijheidsstraf heeft opgelegd?

Met de mogelijkheid dat het “gerecht waarbij de uitspraak het laatst in kracht van gewijsde is gegaan” ook een gerechtshof kan betreffen is overigens in de opvolgende leden geen rekening gehouden; zo wordt bijvoorbeeld in het zesde lid van artikel 15 alleen verwezen naar de griffie van de *rechtbank*.

datum 23 februari 2006
kenmerk UIT 8267 / ONTW AK
pagina 8 van 11

Waarschijnlijk betreft het hier derhalve een minder gelukkige formulering, aangezien de redactie van 15i, lid 4, wel expliciet de rechtbank noemt.

Overigens wordt opgemerkt dat in deze bepalingen waarschijnlijk wordt bedoeld de bevoegdheidsregeling te koppelen aan de rechtbank die de langste *onvoorwaardelijke* vrijheidsstaf heeft opgelegd. Het verdient derhalve de voorkeur dit ook met zoveel woorden in de wettelijke formulering tot uitdrukking te brengen.

Artikel 15e lid 6

Moet art. 279 Sv niet eveneens van overeenkomstige toepassing worden verklaard?

Artikel 15f

De Rb kan de vordering geheel of gedeeltelijk afwijzen, maar heeft daarbij dus geen enkele invloed op de te stellen voorwaarden waaronder een vi wordt verleend. In het bijzonder bij toepassing van het geval bedoeld in artikel 15d, lid 1 sub e kan een en ander spelen. Wat bij voorbeeld als ter zitting de veroordeelde zich alsnog bereid verklaart de gestelde voorwaarden na te komen of met een aanbod komt om wellicht nog stringenter voorwaarden na te willen leven.

Lid 4 Dit brengt met zich mee dat de rechtseenheid alleen kan worden bewaakt dmv cassatie in het belang der wet. Bij concentratie rijst de vraag of de reeds bestaande pen kamer van het hof Arnhem niet de voorkeur verdient boven 1 nog aan te wijzen rechtbank.

Artikel 15g lid 2

Moet niet worden gesproken van vrijheidsstraf in plaats van gevangenisstraf?

Art. 15h lid 1

In deze bepaling wordt gesproken over het bestaan van *ernstige redenen voor het vermoeden* dat de veroordeelde zich zodanig heeft gedragen dat de voorwaardelijke invrijheidsstelling zal worden herroepen. Deze formulering heeft betrekking op zowel overtreding van de algemene als van de bijzondere voorwaarde. Als het gaat om de algemene voorwaarde, wordt met deze geursiveerde zinsnede dan bedoeld dat sprake moet zijn van een verdenking in de zin van artikel 27 lid 1 Sv (zoals in het vorige conceptwetsvoorstel het geval was blijkens p. 13 van de daarbij behorende concept-MvT)?

Artikel 15h lid 8:

De redactie van de bepaling wijst er niet op dat tegen de beslissing van de rechter-commissaris tot schorsing van de voorwaardelijke invrijheidsstelling hoger beroep bij de rechtbank mogelijk is, maar kennelijk ziet dit op een situatie waarin nog niet sprake is van de in artikel 15h lid 7 bedoelde gevallen en waarin de rechtbank toch kan worden verzocht/gevorderd die schorsing op te heffen. Kan de minister voorbeelden geven van situaties waarvoor deze bepaling is geschreven en vooral ook aangeven welke procedurevoorschriften hierop van toepassing zijn? Is het uitdrukkelijk de bedoeling dat uitsluitend om opheffing van de schorsing en niet om tijdelijke opschorting van de schorsing kan worden gevraagd?

datum 23 februari 2006
kenmerk UIT 8267 / ONTW AK
pagina 9 van 11

Artikel 15i lid 1

De rechter mist ook hier de bevoegdheid om bij afwijzing de voorwaarden te kunnen wijzigen. De rechter kan alleen bij gehele of gedeeltelijke toewijzing een advies omtrent de voorwaarden uitbrengen. Bij vergelijkbare vorderingen ter zake van tenuitvoerlegging van voorwaardelijke strafdelen heeft de rechter thans wel een dergelijk wijzigingsbevoegdheid. De raad meent dat zulks ook hier de voorkeur verdient, dan wel dat de keuze voor een afwijkend regime nader in de memorie van toelichting wordt toegelicht.

Artikel 15i lid 2:

Binnen welke termijn dient het openbaar ministerie de voorwaardelijke invrijheidstelling te herroepen? In het thans voorgestelde artikel 15i lid 2 Sr wordt daarvoor geen termijn genoemd. Naar analogie van artikel 14g lid 5 Sr en art. 22i Sr zou kunnen worden gedacht aan een termijn van uiterlijk drie maanden na afloop van de proeftijd.

In de memorie van toelichting wordt op p. 12 gesteld dat het openbaar ministerie tegelijkertijd met de vordering tot schorsing de vordering tot herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling bij de rechtbank indient. De Raad meent dat, indien zulks de bedoeling is, dit met zoveel woorden in de wet zelf dient te worden opgenomen en dat hier niet kan worden volstaan met een terloopse passage in de memorie van toelichting. Voorts ziet de Raad graag toegelicht welke consequenties er in de visie van de wetgever zijn verbonden aan een niet gelijktijdige indiening van bedoelde vorderingen.

Artikel 15i lid 3 en verder

De Raad meent dat de redactie van dit artikel, in het bijzonder vanaf het derde lid nadere aandacht verdient.

- Lid 3, eerste volzin ziet op zowel de algemene als de bijzondere voorwaarde.
- Lid 3, tweede volzin ziet op de algemene voorwaarde.
- Lid 3, derde volzin bouwt voort op de tweede volzin en heeft betrekking op de algemene voorwaarde.
- Lid 4: deze bepaling kan alleen maar betrekking hebben op bevoegdheid bij niet-naleving van de bijzondere voorwaarde, omdat in geval van niet-naleving van de algemene voorwaarde in art. 15i lid 3, tweede en derde volzin is bepaald dat bevoegdheid van OM en rechtbank is gerelateerd aan de bevoegdheid tot kennisneming van het nieuwe strafbare feit. Teneinde misverstanden te voorkomen, verdient het de voorkeur in de tekst van deze bepaling met zoveel woorden tot uitdrukking te brengen dat dit artikellid betrekking heeft op de situatie dat sprake is van een vordering op grond van niet-naleving van de bijzondere voorwaarde.

Bovendien valt het op dat de redactie van lid 4 afwijkt van die van artikel 14 j Sr. Is hiermee bedoeld dus ook in de gevallen dat de herroeping deel uit maakt van de uitspraak in de nieuwe zaak hoger beroep uit te sluiten? (zie daarover ook hierna onder artikel 15j, lid 4). De toelichting maakt hier echter geen melding van.

datum 23 februari 2006
kenmerk UIT 8267 / ONTW AK
pagina 10 van 11

- Lid 5, eerste en tweede volzin: zien op zowel de algemene als de bijzondere voorwaarde.
- Lid 5, derde volzin ziet op de algemene voorwaarde.
- Lid 6: ziet op de bijzondere voorwaarde
- Lid 7: ziet op de bijzondere voorwaarde, nu bij een vordering die is gebaseerd op de niet-naleving van de algemene voorwaarde de gelijktijdige behandeling met de nieuwe strafzaak het uitgangspunt is.

Naar het oordeel van de Raad verdient het overweging om – voorzover de regels voor de herroeping op grond van niet-naleving van de algemene en de bijzondere voorwaarde niet hetzelfde zijn – voor de herroeping (algemeen) en de herroeping (bijzonder) aparte artikelen in de wet op te nemen waarin per herroepingsgrond de specifieke regels zijn opgenomen.

Artikel 15j leden 1 en 2

Moet in plaats van gevangenisstraf niet telkens worden gesproken over vrijheidsstraf?

Artikel 15j lid 4:

Deze bepaling houdt in zijn algemeenheid in, dat tegen de beslissing op de vordering tot herroeping geen rechtsmiddel openstaat. Waarom is er geen onderscheid gemaakt tussen de beslissing op de vordering herroeping vanwege de niet-naleving van de algemene en de bijzondere voorwaarde zoals dat – in de jurisprudentie – ook is gedaan bij de vordering tenuitvoerlegging? Evenals een beslissing op een vordering tenuitvoerlegging in verband met de niet-naleving van de algemene voorwaarde, geldt dat een beslissing op een vordering herroeping vanwege het niet-naleven van de algemene voorwaarde onlosmakelijk verbonden is met de uitkomst van de nieuwe strafzaak. Dit pleit ervoor om tegen de beslissing op de vordering herroeping die verband houdt met de niet-naleving van de algemene voorwaarde samen met de strafzaak hoger beroep mogelijk te maken.

Artikel 15k

Waarom is er naar analogie van het niet van overeenkomstige toepassing verklaarde artikel 89 lid 3 Sv geen termijn genoemd waarbinnen in een geval als het onderhavige een verzoek tot schadevergoeding kan worden gedaan?

Hierbij wordt opgemerkt dat indien u alsnog mocht besluiten om tegen de beslissing op de vordering tot niet-naleving van de algemene voorwaarde samen met de nieuwe strafzaak hoger beroep open te stellen, zal in geval het hof de vordering afwijst deze instantie op een verzoek tot schadevergoeding dienen te beslissen. De terminologie van deze bepaling behoeft dan aanpassing door bijvoorbeeld te spreken over het gerecht in feitelijke aanleg dat als laatste over de vordering heeft geoordeeld.

Waarom is overigens alleen voorzien in een mogelijkheid tot schadevergoeding indien de vordering wordt afgewezen, en niet in een mogelijkheid tot schadevergoeding indien het OM niet-ontvankelijk wordt verklaard in zijn vordering?